[2018] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1143

ਮਿਉਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਗ੍ਰੇਟਰ

ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11822 ਆਫ਼ 2018)

04 ਦਸੰਬਰ, 2018

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ ਅਤੇ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ - ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੀਟਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ - ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਾ (ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 13) ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "13.1 ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ" - ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੇ 9 ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇਕੱਲਾ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੰਗੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੰਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ-1 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 215 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ - ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ - ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵੀ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 215 - ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 - ਧਾਰਾ 9।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿਲਾਈ ਥ੍ਰੈਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜੇਮਸ ਚੈਡਵਿਕ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [1953] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1028; ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਐਸ.ਸੀ.1909; ਐਮ.ਐਮ.ਥਾਮਸ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2000) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 666: [2000] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 33 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1953] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1028 ਪੈਰਾ 12 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਐਸ.ਸੀ. 1909 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[2000] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 33 ਪੈਰਾ 14 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11822 ਆਫ 2018।
2017 ਦੀ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 177 ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 07.02.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਧਰੁਵ ਮਹਿਤਾ, ਐਸ. ਨਾਫਾੜੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਵਾਡ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਪੁਰਮਦਾਰੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਸ਼੍ਰੀ ਵਾਡ, ਸਿਧਾਰਥ ਮਹਾਜਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਕ੍ਰਿਤੀ ਜੱਗੀ, ਮੈਸਰਜ਼। ਜੇ.ਐਸ. ਵਾਡ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਮਨਾ ਗੋਇਲ, ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਮੈਸਰਜ਼ ਡੀ.ਐਸ.ਕੇ. ਲੀਗਲ, ਵਿਪਿਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੈ, ਵਿਪੁਲ ਜੈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦਿਨਕਰ, ਸੰਜੇ ਕਪੂਰ, ਰਾਜੀਵ ਕਪੂਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਕਪੂਰ, ਸੀ.ਐਮ. ਪਟੇਲ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ।

3. ਮਿਤੀ 19.09.2008 ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੀਟਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 22 ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"22. ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ:

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ, ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਅੰਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ, ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਅੰਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਿਰਫ ਮੁੰਬਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ, ਅੰਤਰ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਧਿਰ 7 (ਸੱਤ) ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੁੰਬਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਡਿਪਟੀ ਨਗਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਡੀਐਮਸੀ) ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ 3 (ਤਿੰਨ)

ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ।
[ਆਰ. ਐੱਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਐਮਸੀਜੀਐਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ ਭਾਵ, ਸਬੰਧਤ ਡੀਐਮਸੀ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਈਐਸ ਐਂਡ ਪੀ), ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸੀ.ਏ. ਕਮੇਟੀ 60 (ਸੱਠ) ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ 7 (ਸੱਤ) ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੁੰਬਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਨਗਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਐਮ.ਸੀ.) ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਮ.ਸੀ. ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਸਮੇਤ 3 (ਤਿੰਨ) ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ/ਬੋਲੀਦਾਰਾਂ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋਵੇਗਾ।"

4. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ:-
"ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ:
13.1 ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

13.2 ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਬੋਲੀਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਜਾਂ ਰਾਏ ਦੇ ਅੰਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੋਲੀਕਾਰ ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਗਾਊਂ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੁੰਬਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।

5. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 (ਛੋਟੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ 'ਐਕਟ') ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਬੈਂਕ ਗਰੰਟੀ, ਜਿਸਦੀ ਰਕਮ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 16,23,400/- ਰੁਪਏ (ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਲੱਖ ਰੁਪਏ, ਤੇਈ ਹਜ਼ਾਰ ਚਾਰ ਸੌ) ਅਤੇ 6,23,00,000/- ਰੁਪਏ (ਛੇ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਤੇਈ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਕਦੀ ਦੇਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 23.06.2017 ਨੂੰ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼, ਯਾਨੀ 27.06.2017 ਨੂੰ, ਜਸਟਿਸ ਕੇ. ਆਰ. ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ:-

"1. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮਖੀਜਾ ਨੇ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਟਿਸ ਵੀ.ਐਮ. ਕਨਾਡੇ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਨੂੰ ਇਕਲੌਤਾ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਭਰੂਚਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ (ਐਮ.ਸੀ.ਜੀ.ਐਮ.) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ,

ਸ਼੍ਰੀ ਆਗਾਸ਼ੇ, ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਮੀਟਰ ਵਰਕ ਸ਼ਾਪ) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ-ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਖੀਜਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਟਿਸ ਵੀ.ਐਮ. ਕਨਾਡੇ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

2. ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਟਿਸ ਵੀ.ਐਮ. ਕਨਾਡੇ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਨੂੰ ਇਕਲ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਾਂ 19.09.2008 ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕਾਰਾਂ ਦੇ ਏ.ਐਮ.ਆਰ. ਵਾਟਰ ਮੀਟਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਰਡ ਏ, ਬੀ, ਸੀ, ਡੀ, ਈ, ਐੱਫ / ਉੱਤਰ, ਐੱਫ / ਦੱਖਣ, ਜੀ / ਉੱਤਰ ਅਤੇ ਜੀ / ਦੱਖਣ (ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ..."

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 03.07.2017 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਸਟਿਸ ਵੀ.ਐਮ. ਕਨਾਡੇ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਨੂੰ ਇਕਲੌਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੋਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:-

"ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਐਮ. ਆਗਾਸ਼ੇ-ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਮੀਟਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ) (ਸ਼ਹਿਰ), ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"17. ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ:
13.1 ਕੋਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
13.2 ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਬੋਲੀਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਜਾਂ ਰਾਏ ਦੇ ਮਤਭੇਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੋਲੀਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਗਾਊਂ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਐਮ. ਆਗਾਸ਼ੇ-ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਮੀਟਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ) (ਸ਼ਹਿਰ) ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

7. ਮਿਤੀ 12.09.2017 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਵਾਪਸ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਵੀ.ਐਮ. ਕਨਾਡੇ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਫਲ ਹੋ ਗਈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ । ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਗ । ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 13 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਲਸੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ, ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਮੂਲ ਪੱਖ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਖੁਦ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

9. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਫਾੜੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਕੋਡ ਹੈ, ਅਤੇ, ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਮੀਖਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਚਾਰੇ ਕੋਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇਖਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 215 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 13 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਫਾੜੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਹੀ ਰਸਤਾ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਸਟਿਸ ਵੀ.ਐਮ. ਕਨਾਡੇ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਕੋਡ') ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਫਾੜੇ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ 13.1 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਕੋਈ ਵੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਉਪ-ਧਾਰਾ 13.2 ਨੂੰ ਫਿਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 22 ਲਾਗੂ ਧਾਰਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਾਸ਼ੀਏ ਦਾ ਨੋਟ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਧਾਰਾ 22 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੈਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਮਰੱਥ

ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ, ਵਿਵਾਦਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਫਾੜੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੂਜਾ ਪੈਰਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਪੈਰਾ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 22 ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਲਸੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ 27.06.2017 ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਕਨਾਡੇ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਗਾਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਕਲੌਤਾ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਪਸ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਗਾਸ਼ੇ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 13 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮੌਖਿਕ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਧਾਰਾ 9 ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 13 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

11. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 215 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 215 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"ਅਨੁਛੇਦ 215. ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।– ਹਰੇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।"

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ।
[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

12. ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿਲਾਈ ਥ੍ਰੈਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜੇਮਸ ਚੈਡਵਿਕ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, 1953 ਐਸਸੀਆਰ 1028 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ:-

".....ਟ੍ਰੇਡ ਮਾਰਕਸ ਐਕਟ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖੀ ਆਚਰਣ ਜਾਂ ਕਰੀਅਰ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਦਰਅਸਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਚਾਰਟਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਹਾਲਡੇਨ ਐਲ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੋਸਟਮਾਸਟਰ-ਜਨਰਲ, [1913] ਏ.ਸੀ. 546 ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਆਮ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ ਨੱਥੀ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਇਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੱਥੀ ਹੈ।"

ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਆਰ.ਐਮ.ਏ.ਆਰ.ਏ. ਅਦੈਕੱਪਾ ਚੇਟੀਅਰ ਬਨਾਮ ਰਾ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਥੇਵਰ, (1947) 74 ਆਈ.ਏ. 264 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।"

ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਬਨਾਮ ਚੇਲਿਕਾਨੀ ਰਾਮਾ ਰਾਓ, (1916) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 39 ਮੈਡ. 617 ਵਿੱਚ, ਮਦਰਾਸ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਯੋਗ ਸਨ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਟ੍ਰੇਡ ਮਾਰਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 76 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 76 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਟ੍ਰੇਡ ਮਾਰਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

13. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 1909 ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"10. ... ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਹਰੇਕ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ..."

14. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਮ.ਐਮ. ਥਾਮਸ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2000) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 666 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ:-

"14. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 215 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਯਾਦਗਾਰ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਦ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ।
[ਆਰ. ਐੱਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਆਫ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪ੍ਰਤੀ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਨਰੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਮਿਰਾਜਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 1: [1966] 3 ਐਸਸੀਆਰ 744 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਆਫ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

15. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਫਾੜੇ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਕੋਡ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ 27.06.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

16. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਫਾੜੇ ਸਾਨੂੰ 23.06.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਢੁਕਵੇਂ ਫੋਰਮ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਣ। ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

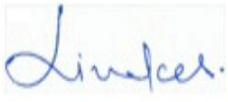

ਵਦਿਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ